

Z jednání o máku ze dne 20. března 2025

25.3.2025 - | Akademie věd České republiky

Předseda komoditní rady Jaromír Gec ve svém úvodním slově přivítal členy a hosty, seznámil přítomné s programem a informoval krátce o stavu sektoru a jeho problémech. Následně došlo k volbě nového předsedy komoditní rady, kde byl jednohlasně zvolen Ing. Jaroslav Mikoláš, který vystřídal ve funkci dosavadního předsedu a navázal tak na své předchozí působení v této komoditní radě. Současně Ing. Jaroslav Mikoláš poděkoval všem za své zvolení a taktéž poděkoval končícímu předsedovi za jeho dosavadní činnost a úsilí, které věnoval veškeré problematice okolo máku, která není lehká.

Následně byli členové komoditní rady informováni o situaci na trhu s mákem, kde se jedná stále o komoditu, která je z více než 80 % exportována do zahraničí. Ve vztahu ke statistickým údajům bylo zmíněno, že za uplynulých 5 měsíců bylo exportováno 12 tisíc tun máku, což je nejvíce za poslední sledované roky. Nejsilnější byly zimní měsíce roku 2024, kdy se v průměru do zahraničí vyváželo i přes 2 tuny máku. V minulých letech byl nižší export máku způsoben nedostatkem máku na českém trhu a tím se i v menší míře vyvážel.

Ve vztahu k ceně máku z pohledu pěstitelů se jedná o dobrou zprávu, protože v roce 2024 se dostaly ceny i na 82 Kč/kg z důvodu jeho nedostatku na evropském trhu. Dovozy máku do České republiky se v roce 2024 snížily, největší objemy byly ze Slovenska a z Maďarska. V roce 2024 bylo dle oficiálních údajů v České republice zaseto okolo 36 tisíc hektarů. Ve vztahu k aktuální situaci lze predikovat, že v letošním roce bude oproti minulému roku, podle prodaného množství osiva máku, oseta menší plocha.

Následovalo vystoupení členů k problematice přípravků na ochranu rostlin. Během uplynulých dvou let proběhly pokusy s dvěma fungicidy, nyní již jsou tyto přípravky notifikovány a budou zařazeny do spektra oficiálních přípravků. Dále byli členové informováni, že byla udělena od MZe a ÚKZÚZ výjimka na moření osiva dle platné legislativy.

Dále se probírala problematika kolize názvu „Český modrý mák“ s Chráněným zeměpisným označením pro český mák, které může používat naopak každý pěstitel, který vyprodukuje na území České republiky mák. Nově zvolený předseda Mikoláš poukázal na nutnost udržet tuto značku, protože reprezentuje výborné senzorycké vlastnosti českého modrého máku a informuje tak koncového spotřebitele o tom, že si kupuje skutečně český výrobek.

Diskuse se zástupkyní Potravinářské komory ČR se vedla k využití českých cechovních norem, prostřednictvím kterých by bylo možné taktéž informovat spotřebitele, že si kupuje českou potravinu. Česká cechovní norma má být základní normou, která stanoví kvalitativní parametry potraviny, pro níž byla zpracována a z níž vyplývají nadstandardní parametry, kterými se daná potravina liší od jiných srovnatelných potravin uváděných na trh. Česká cechovní norma může být zpracována buď pro skupinu potravin vyráběných několika výrobci na území České republiky, nebo i pro jednu konkrétní potravinu vyráběnou jedním konkrétním výrobcem, a to bez ohledu na velikost trhu, na který je potravina uváděna.

Následovalo vystoupení zástupce Státní zemědělské a potravinářské inspekce (dále SZPI), který informoval přítomné o provedených kontrolách u máku, jež byl importován do České republiky. Největší objem máku byl hlášen ze Slovenska a z Maďarska, za rok 2024 se jednalo o 72 zásilek v celkovém množství 900 tun. SZPI provedla celkem u 33 zásilek 54 analýz v rámci kterých nezjistila

podíl těžkých kovů a našla jen minimální podíl morfinových alkaloidů. Problematické se jeví prodeje máku přes internetové obchody, které nabízejí mák s nevyhovující kvalitou a mnohem horšími sensorickými vlastnostmi. Proto je nutné pro spotřebitele udržet označení máku zemí původu tak, aby měl jistotu, že kupuje kvalitní český mák, nikoliv mák technický z dovozu.

Na závěr byli členové informováni o zajímavém sensorickém pokusu ke kvalitě máku, kdy byli návštěvníci veletrhu Země Živitelka osloveni k účasti na ochutnávce různých typů máku, konkrétně se jednalo o kvalitní český modrý mák a technické máky, které jsou hojně využívány v potravinářství. Jednoznačně se většina oslovených shodla, že český modrý mák disponuje mnohem lepšími chuťovými vlastnostmi. V současné době je k dispozici revize cechovních norem pro pekaře v rámci kterých by bylo možné apelovat na používání českých odrůd modrého máku.

<https://www.akcr.cz/txt/z-jednani-o-maku-ze-dne-20-brezna-2025>